Lietas Nr. C27187611
Lietas arhīva Nr. CA-3240-13/29

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Rīgā 2013.gada 20.decembrī

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģija

šādā sastāvā: tiesas sēdes priekšsēdētāja I.Celmiņa,

tiesneses Dz.Balta, G.Freimane

ar sekretāri L.Miezīti,

piedaloties prasītājas pārstāvim zvērinātam advokātam N.Šlitkem, atbildētāja Latvijas Republikas Finanšu ministrijas pārstāvim A.Tihomirovs, Latvijas Republikas Tieslietu ministrijas pārstāvei I.Bērziņai,

atklātā tiesas sēdē izskatīja /pers. A/ apelācijas sūdzību par Rīgas pilsētas Centra rajona tiesas 2013.gada 12.februāra spriedumu civillietā /pers. A/ prasībā pret Latvijas Republiku Finanšu ministrijas un Tieslietu ministrijas personā par zaudējumu atlīdzinājuma un likumisko procentu piedziņu.

Aprakstošā daļa

[1] 2011.gada 3.jūnijā /pers. A/ (turpmāk prasītāja) iesniedza Rīgas pilsētas Centra rajona tiesā **prasību** pret Latvijas Republiku Finanšu ministrijas un Tieslietu ministrijas personā (turpmāk atbildētājs) par zaudējumu atlīdzināšanu, kurā lūgts piedzīt no Latvijas Republikas Finanšu ministrijas personā par labu prasītājai zaudējumu atlīdzinājumu Ls 23426,42, likumiskos 6% par laiku no prasības celšanas līdz tiesas spriedumam, atzīt prasītājai tiesības saņemt likumiskos 6% no sprieduma pieņemšanas dienas līdz tā izpildei.

Prasības pieteikumā norādīts, ka ar Latvijas Republikas Satversmei neatbilstošajām tiesību normām prasītājai nodarītos zaudējumus Ls 6566,42 (negūto peļņu) veido:

1) no 2001.gada 1.decembra līdz 2009.gada 31.decembrim samaksātā un neatlīdzinātā nekustamā īpašuma nodokļa summa Ls 456,28;

2) no 2001.gada 6.decembra līdz 2007.gada 31.decembrim nesaņemtā zemes nomas maksa viena procenta apmērā no zemes īpašuma kadastrālās vērtības gadā ik gadu, tas ir, Ls 213,45;

3) no 2008.gada 1.janvāra līdz 2010.gada 31.decembrim pilnā apmērā nesaņemtā zemes nomas maksa Ls 5896,69 apmērā.

Turklāt prasītājai radušies zaudējumi, ko veido izdevumi Ls 16860 par advokātu juridisko palīdzību aizskarto pamattiesību aizsardzībai Satversmes tiesā un sastāv no:

1) Ls 11860, kas saskaņā ar vienošanos samaksāti zvērinātu advokātu birojam „Liepa, Skopiņa/Borenius" par konstitucionālās sūdzības sastādīšanu, par kuru ierosināta lieta Nr.2008-36-01;

2) Ls 5000, kas saskaņā ar vienošanos maksājami zvērinātu advokātu birojam „Kaniņa Šlitke un Snipe" par konstitucionālās sūdzības sastādīšanu, par kuru ierosināta lieta Nr.2010-22-01.

Prasība pamatota ar Civillikuma 1775., 1779., 1772.pantu, Latvijas Republikas Satversmes 92.panta trešo daļu.

[2] Ar Rīgas pilsētas Centra rajona tiesas 2013.gada 12.februāra **spriedumu** (63.-71.lapa) /pers. A/ prasība pret Latvijas Republiku Finanšu ministrijas un Tieslietu ministrijas personā par zaudējumu atlīdzinājuma Ls 23426,42 un likumisko procentu piedziņu noraidīta. Piedzīti valsts ienākumos no **/pers. A/** ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi Ls 1,32. Noteikts sprieduma labprātīgas izpildes termiņš – 10 dienas pēc sprieduma stāšanās likumīgā spēkā.

[3] Pirmās instances tiesa pārliecinājusies, ka lietā nav strīds par to, ka ar 2001.gada 6.decembra Rīgas pilsētas zemes komisijas lēmumu Nr.24/34 prasītājai tika atjaunotas īpašuma tiesības uz zemi /adrese/, savukārt dzīvojamā māja /adrese/ tika reģistrēta uz Rīgas pilsētas vārda. 2005.gada 24.maijā prasītāja noslēdza zemes nomas līgumu Nr.68r ar Rīgas pašvaldības SIA „Krasta nami" par zemes gabala /adrese/ daļas 943,48 m^2 platībā nomu.

Pēc prasītājas konstitucionālās sūdzības Satversmes tiesa ar 2009.gada 15.aprīļa spriedumu lietā Nr.2008-36-01 atzina likuma „Par zemes reformu Latvijas Republikas pilsētās" 12.panta otrās daļas vārdus „daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas" un Pārejas noteikumu 7.punktu, ciktāl tajā noteiktie nomas maksas ierobežojumi attiecas uz zemi zem daudzdzīvokļu mājām, un likuma „Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju" 54.panta otrās daļas pirmo teikumu un pārejas noteikumu 40.punktu par neatbilstošu Latvijas Republikas Satversmes 105.pantam un spēku zaudējušu no 2009.gada 1.novembra.

Pēc prasītājas konstitucionālās sūdzības Satversmes tiesa ar 2011.gada 27.janvāra spriedumu lietā Nr.2010-22-01 atzina likuma „Par zemes reformu Latvijas Republikas pilsētās" Pārejas noteikumu 7.punktu, ciktāl tas attiecas uz zemi zem daudzdzīvokļu mājām (22.10.2009. likuma redakcijā, kas stājās spēkā 01.11.2009.), un likuma „Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju" pārejas noteikumu 40.punktu (22.10.2009. likuma redakcijā, kas stājās spēkā 01.11.2009.) par neatbilstošu Latvijas Republikas Satversmes 105.pantam.

Prasītāja uzskata, ka Latvijas Republikas Satversmei neatbilstošo tiesību normu piemērošanas rezultātā prasītājai bez tiesiska pamata tika samazināti ienākumi, kurus tā saņēma no sev piederošā zemes gabala /adrese/ iznomāšanas. Tāpēc prasītājai pienākas atlīdzinājums, kas aprēķināms kā negūtā peļņa no zemes gabala iznomāšanas, un par laiku no 2001.gada decembra kopsummā ir Ls 6566,42.

Pirmās instances spriedums pamatots ar Civilprocesa likuma 1.panta pirmo daļu, kas paredz, ka katrai fiziskajai un juridiskajai personai ir tiesības uz savu aizskarto vai apstrīdēto civilo tiesību vai ar likumu aizsargāto interešu aizsardzību tiesā.

Latvijas Republikas Satversmes 92.panta trešais teikums noteic, ka nepamatota tiesību aizskāruma gadījumā ikvienam ir tiesības uz atbilstīgu atlīdzinājumu.

Saskaņā ar Civillikuma 1770.pantā noteikto ar zaudējumu jāsaprot katrs mantiski novērtējams pametums. Atbilstoši Civillikuma 1772.pantā noteiktajam jau cēlies zaudējums var būt vai nu cietušā tagadējās mantas samazinājums, vai arī viņa sagaidāmās peļņas atrāvums.

Civillikuma 1775.pants noteic, ka katrs zaudējums, kas nav nejaušs, ir jāatlīdzina, bet Civillikuma

1779.pants noteic, ka katram ir pienākums atlīdzināt zaudējumus, ko viņš ar savu darbību vai bezdarbību nodarījis.

Mūsdienu tiesību teorijā atzīts, ka zaudējumu atlīdzības pienākums iestājas tad, kad vienlaicīgi pastāv šādi priekšnoteikumi jeb atlīdzības pamati: 1) tiesību aizskārēja neattaisnojama darbība, kas attiecīgos gadījumos ietver arī novērtējumu no vainojamības viedokļa; 2) zaudējumu esamība; 3) cēloniskais sakars starp zaudējumiem un neatļauto darbību (*K.Torgāns. Saistību tiesības I daļa. Rīga, 2006., lpp.209).*

Spriedumā secināts, ka zaudējumi atlīdzināmi tikai konstatējot visu minēto priekšnoteikumu vienlaicīgu pastāvēšanu.

Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 32.panta otro daļu Satversmes tiesas spriedums un tajā sniegtā attiecīgās tiesību normas interpretācija ir obligāta visām valsts un pašvaldību institūcijām (arī tiesām) un amatpersonām, kā arī fiziskajām un juridiskajām personām.

Satversmes tiesas likuma 32.panta trešā daļa noteic, ka tiesību norma (akts), kuru Satversmes tiesa atzinusi par neatbilstošu augstāka juridiska spēka tiesību normai, uzskatāma par spēkā neesošu no Satversmes tiesas sprieduma publicēšanas dienas, ja Satversmes tiesa nav noteikusi citādi.

Satversmes tiesa ar 2009.gada 15.aprīļa spriedumu lietā Nr.2008-36-01 likuma „Par zemes reformu Latvijas Republikas pilsētās" 12.panta otrās daļas vārdus „daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas" un pārejas noteikumu 7.punktu, ciktāl tajā noteiktie nomas maksas ierobežojumi attiecas uz zemi zem daudzdzīvokļu mājām, un likuma „Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju" 54.panta otrās daļas pirmo teikumu un pārejas noteikumu 40.punktu atzina par neatbilstošu Latvijas Republikas Satversmes 105.pantam un spēku zaudējušu no 2009.gada 1.novembra. Tādējādi minētās tiesību normas bija spēkā līdz 2009.gada 1.novembrim. Satversmes tiesa spriedumā lietā Nr.2008-36-01, pamatojot, kāpēc izvēlēts tieši šāds apstrīdēto normu spēka zaudēšanas brīdis, norādījusi, ka gadījumos, ja tūlītēja apstrīdētās normas atcelšana būtu vēl vairāk neatbilstoša Satversmei nekā apstrīdētās normas atstāšana spēkā, ir iespējams noteikt sprieduma izpildes termiņu.

Satversmes tiesas 2011.gada 27.janvāra spriedums lietā Nr.2010-22-01, ar kuru likuma „Par zemes reformu Latvijas Republikas pilsētās" Pārejas noteikumu 7.punkts, ciktāl tas attiecas uz zemi zem daudzdzīvokļu mājām (22.10.2009. likuma redakcijā, kas stājās spēkā 01.11.2009.), un likuma „Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju" Pārejas noteikumu 40.punkts (22.10.2009. likuma redakcijā, kas stājās spēkā 01.11.2009.) atzīts par neatbilstošu Latvijas Republikas Satversmes 105.pantam, publicēts laikrakstā „Latvijas Vēstnesis" 2011.gada 1.februārī (Nr.17 (4415)).

Satversmes tiesas spriedumā lietā Nr.2010-22-01 ir izvērtēts prasītājas lūgums atzīt apstrīdētās normas par spēkā neesošām no to pieņemšanas brīža. Spriedumā norādīts, ka apstrīdētās normas, kas paredzēja zemes nomas maksas pieauguma ierobežojumu 25 procentu apmērā 2009. un 2010.gadā, ir jau zaudējušas savu spēku 2011.gada 1.janvārī, taču Satversmes tiesas likums neliedz Satversmes tiesai lemt par to, vai šādā gadījumā ir iespējams apstrīdētās normas atzīt par spēkā neesošām no to pieņemšanas brīža, tomēr, lemjot par apstrīdētās normas atcelšanu no tās izdošanas vai spēkā stāšanās brīža, Satversmes tiesai vienlaikus jāvērtē, vai šāda rīcība nenovedīs pie būtiska valsts (sabiedrības) interešu aizskāruma vai apdraudējuma.

Apstrīdēto normu atzīšana par spēkā neesošām no pieņemšanas brīža nesamērīgi apgrūtinātu privatizēto objektu īpašniekus, un tāpēc savam nolēmumam nevar piešķirt atpakaļvērstu spēku, līdz ar to Satversmes tiesa nevar atzīt apstrīdētās normas par spēkā neesošām no to pieņemšanas brīža.

Pirmās instances tiesa norāda, ka, atbilstoši minētajiem spriedumiem, likuma „Par zemes reformu Latvijas Republikas pilsētās" pārejas noteikumu 7.punkts, ciktāl tas attiecas uz zemi zem daudzdzīvokļu mājām (22.10.2009. likuma redakcijā, kas stājās spēkā 01.11.2009.), un likuma „Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju" pārejas noteikumu 40.punkts (22.10.2009. likuma redakcijā, kas stājās spēkā 01.11.2009.) bija spēkā līdz 2010.gada 31.decembrim un par neatbilstošām Latvijas Republikas

Satversmes 105.pantam minētās tiesību normas atzītas tikai no 2011.gada 1.februāra.

Pirmās instances tiesa secinājusi, ka Satversmes tiesa abos spriedumos, atzīstot attiecīgo likumu normas par spēkā neesošām nevis no to pieņemšanas dienas, bet gan no sprieduma spēkā stāšanās dienas vai spriedumā noteiktā datuma, nav uzskatījusi par nepieciešamu revidēt tās tiesiskās attiecības, kuras izveidojušās līdz sprieduma spēkā stāšanās dienai. Tātad attiecīgās likuma normas līdz sprieduma spēkā stāšanās dienai bija spēkā un bija jāpilda.

Tā kā likuma „Par zemes reformu Latvijas Republikas pilsētās" 12.panta otrajā daļā vārdi „daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas" un pārejas noteikumu 7.punkts, ciktāl tajā noteiktie nomas maksas ierobežojumi attiecas uz zemi zem daudzdzīvokļu mājām, un likuma „Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju" 54.panta otrās daļas pirmais teikums un pārejas noteikumu 40.punkts bija spēkā līdz 2009.gada 1.novembrim un likuma „Par zemes reformu Latvijas Republikas pilsētās" pārejas noteikumu 7.punkts, ciktāl tas attiecas uz zemi zem daudzdzīvokļu mājām (22.10.2009. likuma redakcijā, kas stājās spēkā 01.11.2009.), un likuma „Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju" pārejas noteikumu 40.punkts (22.10.2009. likuma redakcijā, kas stājās spēkā 01.11.2009) bija spēkā līdz 2010.gada 31.decembrim, bet par neatbilstošu Republikas Satversmes 105.pantam atzīts tikai no 2011.gada 1.februāra, minētās tiesību normas un tajās noteiktie zemes nomas maksas apmēra ierobežojumi bija saistoši prasītājai.

Līdz ar to atbildētāja darbības, kas atbilst likumīgā spēkā esošām tiesību normām, nav vērtējamas kā neattaisnojamas vai neatļautas darbības, attiecīgi nav konstatējama visu augstāk norādīto zaudējumu atlīdzības priekšnoteikumu vienlaicīga pastāvēšana, kas ir par pamatu prasītājas prasījuma par zaudējumu atlīdzinājumu Ls 6566,42 apmērā noraidīšanai.

Izvērtējot prasību daļā par zaudējumu Ls 16860 piedziņu par advokātu juridisko palīdzību aizskarto pamattiesību aizsardzībai Satversmes tiesā, pirmās instances tiesa ir norādījusi, ka ne Satversmes tiesas likumā, ne citā normatīvajā aktā likumdevējs nav paredzējis, ka personai ir atlīdzināmi izdevumi par advokāta palīdzību konstitucionālās sūdzības sastādīšanai.

Atsaucoties uz Civilprocesa likuma 93.panta pirmo daļu un Civillikuma 1838.pantu, pirmās instances tiesa ir secinājusi, ka lietā nav iesniegti pierādījumi, kas apliecinātu samaksas faktu prasītājas norādītajām summām par advokātu pakalpojumiem. Papildus norādīts, ka prasības pieteikumam pievienoto līgumu ar zvērinātu advokātu biroju „Liepa, Skopiņa/Borenius" par juridiskās palīdzības sniegšanu zvērinātu advokātu birojs „Kaniņa Šlitke un Snipe" nav noslēdzis prasītājas vārdā, bet savā vārdā.

Pirmās instances tiesa noraidījusi kā nepamatotu prasītājas pārstāvja argumentu, ka rakstveida dokumentu par minētajiem izdevumiem esamībai nav būtiskas nozīmes. Saskaņā ar Latvijas Republikas Advokatūras likuma 119.pantā noteikto zvērināti advokāti kārto savu ieņēmumu un izdevumu uzskaiti, ieņēmumus no zvērināta advokāta prakses veido klientu maksājumi par sniegto juridisko palīdzību. Turklāt no minētajiem ieņēmumiem veicami nodokļu maksājumi valsts budžetam atbilstoši likuma „Par nodokļiem un nodevām" un citu normatīvo aktu prasībām.

Ievērojot noskaidrotos faktus, pirmās instances tiesa secinājusi, ka prasītājas prasījums par zaudējumu Ls 16860 atlīdzinājumu ir nepamatots un nepierādīts, līdz ar to noraidāms.

Tiesas izdevumu atlīdzināšanu tiesa ir izvērtējusi saskaņā ar Civilprocesa likuma 40.pantu, 41.pantu, un atzinusi, ka konkrētajā lietā ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi kopā ir Ls 7,92, prasītājas pilnvarotā persona, iesniedzot tiesai prasības pieteikumu, samaksājusi ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus Ls 6,60, tāpēc, noraidot prasību, no prasītājas samaksai valsts ienākumos piespriežama atlikusī ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu daļa Ls 1,32 apmērā.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 204.[1] panta pirmajai daļai, prasītājai noteikts termiņš sprieduma labprātīgai izpildei.

[4] Prasītāja /pers. A/ iesniedza **apelācijas sūdzību** (lietas 72.-74.lapa) par Rīgas pilsētas Centra tiesas 2013.gada 12.februāra spriedumu, pārsūdzot to pilnībā.

Apelatore nepiekrīt pirmās instances tiesas secinājumiem un uzskata, ka tiesa nav ņēmusi vērā, ka ar Satversmes tiesas spriedumu lietā 2008-36-01 un lietā 2010-22-01, ir konstatēts, ka likumdevēja (Latvijas Republikas) darbības nebija atbilstošas spēkā esošām tiesību normām - Satversmei. Atbildētāja darbības, radot tiesību normas, kas neatbilst Satversmei, nav atzīstamas par tiesību normām atbilstošu.

Uzskata, ka laikā, kamēr Satversmei neatbilstošās normas tika piemērotas, prasītājai ir radušies zaudējumi. Šie nav nejauši zaudējumi, tāpēc tie ir jāatlīdzina (Civillikuma 1775.pants).

Nepiekrīt, ka Latvijas Republika ir atbrīvojama no zaudējumu atlīdzināšanas pienākuma Izraēlas pilsonei, jo (Latvijas Republikas izveidotā) Satversmes tiesa ir atbrīvojusi ēku īpašniekus no pilnas samaksas par zemes lietojumu.

Norādīts, ka pirmās instances tiesai, vērtējot zaudējumus, kas radušies saistībā ar advokāta pakalpojumiem, nebija pamata piemērot Civilprocesa likuma 44.panta noteikumus. Konkrētā gadījumā prasītāja bija noslēgusi vienošanos ar diviem advokātu birojiem un saskaņā ar noslēgto vienošanos noteikumiem, prasītāja apņēmās samaksāt advokātu honorārus. Pamatojoties uz noslēgtajiem līgumiem, advokātiem ir tiesības izrakstīt rēķinus prasītājai, kas saskaņā ar Civilprocesa likuma 540.panta 6.punktu ir izpildu dokumenti (tādējādi nav nepieciešams apliecināt šī rēķina samaksu).

Tā kā pirmās instances tiesa atbilstoši Civilprocesa likuma 93.panta ceturtajai daļai nepaziņoja prasītājai, ka šis fakts nav pierādīts, prasītāja piesaka jaunus pierādījumus apelācijas instancē un lūdz tiesu atzīt pierādījuma neiesniegšanas apstākļus par attaisnojošiem: zvērinātu advokātu biroja „Liepa, Skopiņa/Borenius" apliecinājumus par honorāra saņemšanas faktu un zvērinātu advokātu biroja „Kaniņa, Šlitke un Snipe" uzziņu-kvitējumu.

[5] 2013.gada 23.jūlijā tiesā saņemti Latvijas Republikas Tieslietu ministrijas **paskaidrojumi uz apelācijas sūdzību**, kurā atbildētājs lūdz prasību noraidīt (lietas 103.-104.lapa).

Paskaidrojumos norādīts, ka apelācijas sūdzību uzskata par nepamatotu un prasību par noraidāmu, pamatojoties uz Tieslietu ministrijas 2011.gada 28.jūlija rakstveida paskaidrojumos Nr.1-23/3229 tiesai izteiktajiem argumentiem un apsvērumiem, kā arī attiecībā uz zaudējumiem par advokātu palīdzību - pieteikumu sagatavošanu Satversmes tiesai. Paskaidrojumos ir izvērtēti prasītājas iesniegtie dokumenti, kas apliecina izdevumus par advokāta pakalpojumiem, un norādīts, ka tie neapstiprina samaksas faktu un ka likumdošanā nav paredzēts atlīdzināt izdevumus par advokāta pakalpojumiem Satversmes tiesā.

[6] **Tiesas sēdē** prasītājas pilnvarotais pārstāvis uzturēja apelācijas sūdzību un lūdza prasību apmierināt.

Tiesas sēdē atbildētāju pilnvarotie pārstāvji apelācijas sūdzību uzskatīja par nepamatotu, lūdza prasību noraidīt.

Motīvu daļa

[7] Civillietu tiesu kolēģija, uzklausījusi pušu pārstāvjus, pārbaudījusi un novērtējusi lietas materiālus, izvērtējusi apelācijas sūdzības argumentus, atzīst, ka prasība ir noraidāma.

[8] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 426.panta pirmo daļu, 430.panta trešo daļu apelācijas instances tiesa izskata lietu pēc būtības sakarā ar apelācijas sūdzību tādā apjomā, kā lūgts šajā sūdzībā, un nepārbauda pirmās instances tiesas konstatētos faktus, ja tie nav apstrīdēti apelācijas sūdzībā.

Apelators ir pārsūdzējis tiesas spriedumu pilnībā, līdz ar to apelācijas instances tiesā lieta tiek izskatīta pēc būtības, ievērojot prasības un apelācijas sūdzības robežas.

[9] Civillietu tiesas kolēģija atzīst Rīgas pilsētas Centra rajona tiesas 2013.gada 12.februāra spriedumā ietverto motivāciju daļā, ar kuru noraidīta prasība daļā par zaudējumu LVL 6566,42 piedziņu par nesaņemto nomas maksu par pareizu, pilnībā pietiekamu un saskaņā ar Civilprocesa likuma 432.panta piekto daļu pievienojas zemākās instances tiesas sprieduma motivācijai šajā daļā, to neatkārtojot.

[10] Izvērtējot apelācijas sūdzībā norādītos argumentus, Civillietu tiesas kolēģija uzskata par nepieciešamu papildus norādīt uz šādiem apstākļiem.

[11] Apelatore nav ņēmusi vērā, ka Latvijas Republikas Satversmes tiesa savā 2011.gada 27.janvāra spriedumā lietā Nr.2010-22-01 Par likuma „Par zemes reformu Latvijas Republikas pilsētās" Pārejas noteikumu 7.punkta, ciktāl tas attiecas uz zemi zem daudzdzīvokļu mājām, un likuma „Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju" pārejas noteikumu 40.punkta atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 1. un 105.pantam, jau ir devusi vērtējumu iespējamam prasītājas tiesību aizskārumam, pieprasot nesaņemto nomas maksu, norādot:

„Ja šīs normas tiktu atzītas par neatbilstošām Satversmei no to pieņemšanas brīža, Pieteikuma iesniedzējai, pamatojoties uz Likuma par zemes reformu pilsētās 12.panta $2.^1$ daļu un Likuma par dzīvojamo māju privatizāciju 54.panta otro daļu no 2009.gada 1.novembra rastos tiesības prasīt nomas samaksu 6 procentu apmērā no zemes kadastrālās vērtības. Ņemot vērā Pieteikuma iesniedzējai piederošā zemesgabala kadastrālo vērtību 2009. un 2010.gadā un nomas maksu par 2009.gada novembri un decembri, kā arī par 2010.gadu, viņa papildus kā nomas maksu varētu pieprasīt vēl aptuveni 2400 latus. Šāda summa vairāk nekā septiņas reizes pārsniegtu to naudas summu, kuru Pieteikuma iesniedzēja jau ir tiesīga saņemt." (sprieduma 15.punkts).

[12] Tiesai, taisot spriedumu, ir saistošs prasītāja materiāltiesiskais prasījums, kura likumību un pamatotība tiesai jāpārbauda, kā arī pamats – apstākļi, uz kuriem prasītājs pamato savu prasījumu.

[13] Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka apelatore, lūdzot piedzīt zaudējumus (materiāltiesisks pamats), kas viņai radušies, izmantojot advokātu biroju pakalpojumus, nav ņēmusi vērā, ka neatkarīgi no tā, vai process, kurā tiek izmantoti advokāta pakalpojumi, notiek Satversmes tiesā vai vispārējās jurisdikcijas tiesā, izdevumu par advokāta pakalpojumu piedziņas kārtību un apmēru regulē procesuālās normas.

[13.1] No abiem Satversmes tiesas spriedumiem redzams, ka prasītāja ir izmantojusi Satversmes tiesas likuma 17.panta pirmās daļas 11.punktā ietverto tiesību pati iesniegt pieteikumu par lietas ierosināšanu par likumu atbilstību Satversmei.

[13.2] Atbilstoši minētā likuma 23.panta pirmajai daļai, lietas dalībnieks - pieteikuma iesniedzējs, kā arī institūcija vai amatpersona, kas izdevusi apstrīdēto aktu, - var procesuālās darbības Satversmes tiesā veikt pats vai ar pilnvarota pārstāvja starpniecību. Savukārt panta ceturtā daļa paredz, ka lietas dalībnieki var izmantot zvērināta advokāta palīdzību. Zvērinātam advokātam tiesas sēdē ir visas lietas dalībnieka tiesības, izņemot tiesības atsaukt pieteikumu. Zvērināta advokāta pilnvaras apliecina orderis. Lietas dalībnieks var uzticēt zvērinātam advokātam arī pilnvarotā pārstāvja pienākumus. Šāds pilnvarojums apliecināms ar rakstveida pilnvaru.

No spriedumā apskatītajiem Satversmes tiesas spriedumiem ir secināms, ka prasītāja, iesniedzot konstitucionālās sūdzības, nav norādījusi, ka viņas intereses pārstāvēs zvērināts advokāts.

[13.3] Satversmes tiesas likuma 26.pants regulē lietu izskatīšanas procesuālo kārtību Satversmes tiesā, tā pirmajā daļā nosakot, ka procesuālo kārtību nosaka šis likums un Satversmes tiesas reglaments. Procesuālo termiņu skaitīšanai un procesuālās sankcijas - naudas soda - izpildei piemērojami Civilprocesa likuma noteikumi. Citus Satversmes tiesas likumā un Satversmes tiesas reglamentā neregulētus procesuālus jautājumus izlemj Satversmes tiesa.

Kā pamatoti norādījusi pirmās instances tiesa, tad Satversmes tiesas likums nenoteic kārtību, kādā atlīdzināmi advokāta izdevumi par konstitucionālās sūdzības sastādīšanu. Šis jautājums nav regulēts arī

Satversmes tiesas reglamentā.

[13.4] Secīgi, minētais jautājums varēja tikt izlemts atbilstoši Satversmes tiesas likuma 26.panta pirmajai daļai kā nenoregulēts procesuāls jautājums, ja prasītāja būtu pieteikusi Satversmes tiesai attiecīgu lūgumu.

[13.5] Pie noskaidrotajiem apstākļiem vispārējās jurisdikcijas tiesai nav pamata vērtēt prasījuma par Satversmes tiesas procesuālo izdevumu par advokāta pakalpojumiem par konstitucionālās sūdzības sastādīšanu pamatotības piedziņu, pamatojoties uz Civillikuma normām par zaudējumu piedziņu.

Ņemot vērā minēto, apelatora iebildumiem par apstākļiem un pierādījumiem, kas apstiprina samaksas faktu par advokāta pakalpojumiem, nav juridiskas nozīmes un apelācijas instance tos atstāj bez ievērības.

[14] Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesa ir pamatoti noraidījusi prasību par zaudējumu piedziņu un apelācijas sūdzībā norādītie iebildumi nekalpo par pamatu prasības apmierināšanai.

[15] Civilprocesa likuma 41.panta pirmā daļa noteic, ka pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus. Ja prasība apmierināta daļēji, šajā pantā norādītās summas piespriež prasītājam proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apmēram, bet atbildētājam - proporcionāli tai prasījumu daļai, kurā prasība noraidīta.

Prasītāja, iesniedzot prasību, samaksājusi valsts nodevu Ls 524,26 (lietas 46.lapa) un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus Ls 6,60 (lietas 47.lapa).

Iesniedzot apelācijas sūdzību, prasītāja samaksājusi valsts nodevu Ls 899,82, t.i. apmērā kā noteikusi Rīgas pilsētas Centra rajona tiesa ar 2013.gada 4.aprīļa lēmumu (lietas 77.lapa), kas atstāts negrozīts ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijas 2013.gada 16.maija lēmumu (lietas 90.-92.lapa).

[16] 2013.gada 15.jūlijā tiesā saņemts prasītājas pieteikums, kurā lūdz atmaksāt pārmaksāto valsts nodevu Ls 275,56 (899,82-524,26). Pieteikumā norādīts, ka /pers. A/ prasību ir cēlusi 2011.gada 1.jūnijā, tāpēc valsts nodeva par apelācijas sūdzības iesniegšanu ir maksājama atbilstoši Civilprocesa likuma Pārejas noteikumu 58.punkta 4.apakšpunktam, kas paredz, ka par prasības pieteikumiem, kas novērtējami naudas summā no 20001 līdz 100000 latiem un kas saņemti tiesā līdz 2012.gada 31.decembrim, maksājama valsts nodeva šādā apmērā: 490 latu plus 1 procents no prasības summas, kas pārsniedz 20000 latus, konkrēti Ls 524,26 apmērā. Prasītāja uzskata, ka ir iemaksājusi lielāku valsts nodevu nekā to nosaka likums.

Ievērojot minēto un pamatojoties uz Civilprocesa likuma 37.pantu, kā arī Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātas 2013.gada 23.maija lēmumu lietā Nr.PAC-1558/2013 ietverto argumentāciju, prasītāja lūdz atmaksāt pārmaksāto nodevu.

Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka lūgums ir pamatots un apmierināms un prasītājai ir atmaksājama pārmaksātās valsts nodevas daļa Ls 275,56.

No AS „Swedbank" internetbankas izdrukas (lietas 96.lapa) redzams, ka 2013.gada 17.jūnijā zvērinātu advokātu birojs „Kaniņa Šlitke un Snipe" ir veicis valsts nodevas maksājumu Ls 899,81 civillietā Nr.C27187611, dokumenta Nr.245.

[17] No lietas uzziņas (lietas 2.lapa) un Tiesu informatīvās sistēmas pavēstu uzziņas redzams, ka Civilprocesa likuma 39.panta pirmās daļas 5.punktā paredzētie ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi par pavēstu un citu dokumentu nosūtīšanu lietas dalībniekiem ir Ls 7,92, savukārt par pavēstu nosūtīšanu apelācijas instancē ir Ls 2,18, kopā Ls 10,10.

Ievērojot to, ka prasītāja, iesniedzot prasību, ir samaksājusi ar lietas vešanu saistītos izdevumus Ls 6,60,

valsts ienākumos no prasītājas ir piedzenama nesegtā izdevumu daļa Ls 3,50 (10,10-6,60).

[18]Atbilstoši Civilprocesa likuma 204.[1]pantam, prasītājai nosakāms termiņš tiesas izdevumu samaksai valsts ienākumos.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 37.pantu, 430., 432.-434.pantu, Civillietu tiesu kolēģija

nosprieda:

Noraidīt /pers. A/ prasību pret Latvijas Republiku Finanšu ministrijas un Tieslietu ministrijas personā par zaudējumu atlīdzinājuma un likumisko procentu piedziņu.

Piedzīt no /pers. A/ valsts ienākumos ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus Ls 3,50 (trīs lati 50 santīmi).

Ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu samaksa valstij veicama kontā:

Saņēmējs: Tiesu administrācija / Konta Nr.LV51TREL2190458019000

NMR 90001672316 / Saņēmēja banka: Valsts kase / Kods TRELLV22

Iemaksas mērķis: **21499** ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi

civillietā Nr.C27187611, prasītāja /pers. A/,

nosakot, ka dokuments, kas apliecina šī maksājuma izdarīšanu iesniedzams Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijas kancelejā sprieduma labprātīgai izpildei noteiktā termiņa laikā.

Noteikt /pers. A/ termiņu sprieduma labprātīgai izpildei daļā par tiesas izdevumu piedziņu desmit dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Atmaksāt Zvērinātu advokātu birojam „Kaniņa Šlitke un Snipe", reģ.nr.90002540406, pārmaksāto valsts nodevu Ls 275,56 (divi simti septiņdesmit pieci lati un 56 sant.). Maksājums ir izpildīts AS „Swedbank" internetbankā no Zvērinātu advokātu biroja „Kaniņa Šlitke un Snipe" norēķinu konta nr.LV69HABA0551019962248, dokumenta numurs nr.245, par kopējo summu Ls 899,81 ar norādi valsts nodeva civillietā nr.C27187611 (klients /pers. A/).

Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamentā 30 dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot kasācijas sūdzību Rīgas apgabaltiesā. Pilns spriedums sastādīts 2014.gada 3.janvārī.

Tiesas sēdes priekšsēdētāja I.Celmiņa

Tiesnese Dz.Balta